

Крім цього новоолександрівські ваговози скороспілі та відрізняються високою плодючістю. За останній 30-річний період вихід лошат складає від 87 до 95 голів на 100 племінних кобил. Всі ці позитивні риси сприяють ще більшому розповсюдженню коней цієї породи в господарствах України та за її межами.

Враховуючи їх досить високі селекційні якості та добру пристосованість до кліматичних та господарських умов України, бажано збільшення об'єму племінного ядра породи до 1350 голів відтворювального складу (150 жеребців-плідників та 1200 маток), в тому числі у кінних заводах – 186 (16 жеребців-плідників та 170 маток).

Селекційну роботу треба вести у напрямку покращання типу тілобудови, екстер'єру та роботоздатності. Будову тіла треба удосконалювати шляхом добору у відтворювальний склад жеребців та кобил типового формату (індекс 107,9) та нарядного екстер'єру. Добір за показниками роботоздатності здійснюється за результатами міжзаводських змагань ваговозів.

Дослідження показали, що подальший прогрес породи забезпечує племінна робота з прогресуючими та найбільш цінними новими лініями Кокетливого, Стіля, Тангала, що мають найбільш високі показники роботоздатності, з гілок яких можуть бути створені лінії в породі з кращою рухомістю і вантажопідйомністю.

Визначені напрямки подальшої селекційно-племінної роботи з породою. Це чистопорідне розведення за лініями з використанням помірною інбридингу на родоначальників нових ліній та видатних жеребців-плідників, використання перевірених кросів прогресуючих ліній та добір у відтворювальний склад коней з урахуванням запропонованих селекційних параметрів.

Племінна робота усіх господарств повинна бути скоординована єдиною програмою, над якою працює Інститут тваринництва УААН, лабораторія конярства.

УДК 636.2.034

Г.М.ГАВРИЛЕНКО

АЛЬТЕРНАТИВНІ МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ЯКІСНОГО СКЛАДУ МОЛОКА КОРІВ ЗА ЛАКТАЦІЮ

Інститут розведення і генетики тварин УААН

Індивідуальний облік продуктивності є основою об'єктивної оцінки племінної цінності тварин. Оцінка корів за молочною продуктивністю один раз на місяць (10-11 проб за лактацію) забезпечує достатньо точні результати. Похибка методу не перевищує 3-4% за надоем молока, 0,24% за вмістом жиру і 0,10% за вмістом білка.

Проте практика свідчить, що цей метод контролю молочної продуктивності, особливо у великих стадах, є трудомістким, в зв'язку з потребою спеціального обладнання та кваліфікованого персоналу. У зв'язку з цим, виникає необхідність пошуку більш дешевих і менш трудомістких методів тестування корів. На наш погляд, оцінку корів за якісним складом молока доцільно

удосконалювати в напрямку скорочення числа тестів упродовж лактації та продуктивного життя.

Дослідження проведені на тваринах української чорно-рябої молочної породи за схемою: щомісячні контрольні надой молока для визначення молочної продуктивності у поєднанні з визначенням жиру і білка в молоці один раз на 2-3- місяці із добової проби протягом лактації (таблиця).

На підставі експериментальних та аналітичних досліджень встановлено, що за контролю один раз на два місяці стандартне відхилення похибки складало 0,11-0,12% для вмісту жиру в молоці і 0,06-0,012% для вмісту білка. Коефіцієнти кореляції були високими і вірогідними, для жиру – 0,86-0,88, для білка – 0,78-0,90. У 60-70% випадків абсолютне відхилення результатів вмісту жиру за лактацію не перевищувало 0,10%, білка – 0,06%.

Вміст жиру і білка в молоці корів за лактацію залежно від частоти їх визначення

Частота і місяць тестування	Вміст жиру за 305 днів лактації, % (M±m)	Порівняно з середньомісячним визначенням		Вміст білка за 305 днів лактації, % (M±m)	Порівняно з середньомісячним визначенням	
		Стандартне відхилення похибки, %	Коефіцієнт кореляції		Стандартне відхилення похибки, %	Коефіцієнт кореляції
Щомісячно (контроль)	3,35±0,04	—	—	3,12±0,02	—	—
Визначення вмісту жиру і білка один раз на два місяці:						
а) 1,3,5,7,9-й місяць лактації	3,36±0,04	0,12	0,86	3,12±0,03	0,06	0,86
б) 2,4,6,8,10-й місяць лактації	3,32±0,04	0,11	0,87	3,11±0,02	0,07	0,90
Визначення вмісту жиру і білка один раз на три місяці:						
а) 1,4,7,10-й місяць лактації	3,38±0,04	0,12	0,89	3,16±0,02	0,12	0,78
б) 2,5,8-й місяць лактації	3,34±0,04	0,12	0,88	3,04±0,03	0,09	0,72
в) 3,6,9-й місяць лактації	3,33±0,06	0,15	0,87	3,15±0,03	0,08	0,78
Один раз за лактацію – 5-й місяць лактації	3,34±0,06	0,14	0,86	3,08±0,04	0,11	0,85

Одержані дані засвідчують про незначні відхилення між методом оцінки ознак один раз на три місяці і щомісячним контролем. Похибка при цьому не перевищувала 0,15% за вмістом жиру і 0,12% за вмістом білка в молоці, а кореляція між показниками вмісту жиру і білка за лактацію складала 0,87-0,90 і 0,72–0,78 відповідно.

При тестування корів один раз за лактацію (у кінці п'ятого місяця) вміст жиру складав 3,34%, похибка методу 0,14%, а коефіцієнт кореляції 0,86, і відповідно для білку – 3,08%; 0,11; 0,85.

Точність обліку молочної продуктивності за скороченою кількістю ана-

лізів упродовж лактації залежало від тривалості інтервалу між отеленням і першою оцінкою тварин. Встановлено, що перше тестування корів слід проводити не раніше ніж через 15 днів після їх отелення.

Таким чином, оцінка молочної продуктивності корів за лактацію, яка базується на щомісячному зважуванні молока і чотирьох-п'яти аналізах за рівних проміжках часу забезпечує об'єктивну інформацію щодо вмісту жиру і білка в молоці, яка необхідна для ведення селекційно-плеємної роботи і організації нормованої годівлі тварин.

Упровадження запропонованих методів дозволить у два рази збільшити число підконтрольних корів та знизити витрати коштів для проведення оцінки корів.

УДК 636.4.082.12

В.В.ГЕРАСИМЕНКО

ИНТЕГРИРОВАННАЯ ОЦЕНКА ГЕНЕТИЧЕСКОЙ СТРУКТУРЫ ТРЁХ СТАД СВИНЕЙ ПО ЧАСТОТЕ КОМПЛЕКСНЫХ ГЕНОТИПОВ

Институт животноводства степных районов им. М.Ф.Иванова "Аскания-Нова" УААН – Национальный научный селекционно-генетический центр по овцеводству

Иммуногенетическое исследование генофонда свиней украинской степной белой породы ранее проводили В.Н.Тихонов с соавт. (1969, 1971, 1974), Ф.П.Ворон, А.Г.Плахотников (1978), В.В.Герасименко, А.Г.Плахотников (1992). Однако пространственная дифференциация генофонда при этом практически не изучалась. Кроме того, за редкими исключениями, в литературе отсутствуют результаты популяционно-генетических исследований, проведенных с учётом частот встречаемости не отдельных аллелей и генотипов, а более сложных комбинаций маркерных генов, хотя вопрос этот представляется крайне важным для понимания системной организации популяций.

Целью нашей работы являлось сравнительное изучение особенностей генетической структуры трёх племенных стад свиней украинской степной белой породы по иммуногенетическим показателям с учётом частот встречаемости комбинированных генотипов по ряду локусов. Исследования проведены на 7684 свиньях, разводимых в ведущих племенных хозяйствах Херсонской области: агрофирме "Аскания-Нова" (n=1590), племзаводе "Сивашский" (n=1974), КСП "Славутич" (n=4120). Поголовье животных этих стад общепринятыми методами (реакции агглютинации и гемолиза, проба Кумбса) с применением 20 моноспецифических сывороток-реагентов было типировано по эритроцитарным антигенам, контролируемым генетическими системами групп крови А, В, D, E, F, G, H, K. Кроме того, у части поголовья (соответственно, 479, 1187 и 1954) методом электрофореза в крахмальном геле выявляли электрофоретические варианты белков сыворотки крови: трансферрина, гаптоглобина и амилазы. Для характеристики уровня гетерозиготности (Y) учитывали долю гетерозиготных локусов (%) в комплексном генотипе осо-